

Lumena och Lumena+

Frukostwebbinarium 6 oktober 2026

Gemensamt
lärande

Evidensbaserade
metoder och
arbetssätt

Samverkan
lärosäten

En mer tillgänglig och
inkluderande välfärd i
Stockholm

THANK
YOU

Vår målgrupp

- Personer 16 - 65 år, som har en önskan om att arbeta eller studera, och som är i behov av ett samordnat stöd
- De som är i behov av mest stöd och de som vi traditionellt har haft svårast att nå ut till, de som anses stå "längst ifrån arbetsmarknaden"
- Målgrupper som är uteslutna från arbetsmarknad och samhällsliv på grund av de diskriminerande strukturer som råder

"Personens vilja och motivation att komma vidare i arbete eller studier står i centrum för vem som kommer att vara aktuell för projektet och inte"

Lumena- 7 delprojekt

Gemensam vision –
En mer tillgänglig och
inkluderande välfärd

Gemensamma fokusområden

- Supported Employment, Supported Education och Case Management
- Arbetsgivarsamverkan
- BIP
- Våld i nära relationer
- Uppsökande verksamhet
- Deltagarinkludering
- Genomsyras av horisontella principer; tillgänglighet, likabehandling och icke-diskriminering
- Samverkan och brister i samverkan

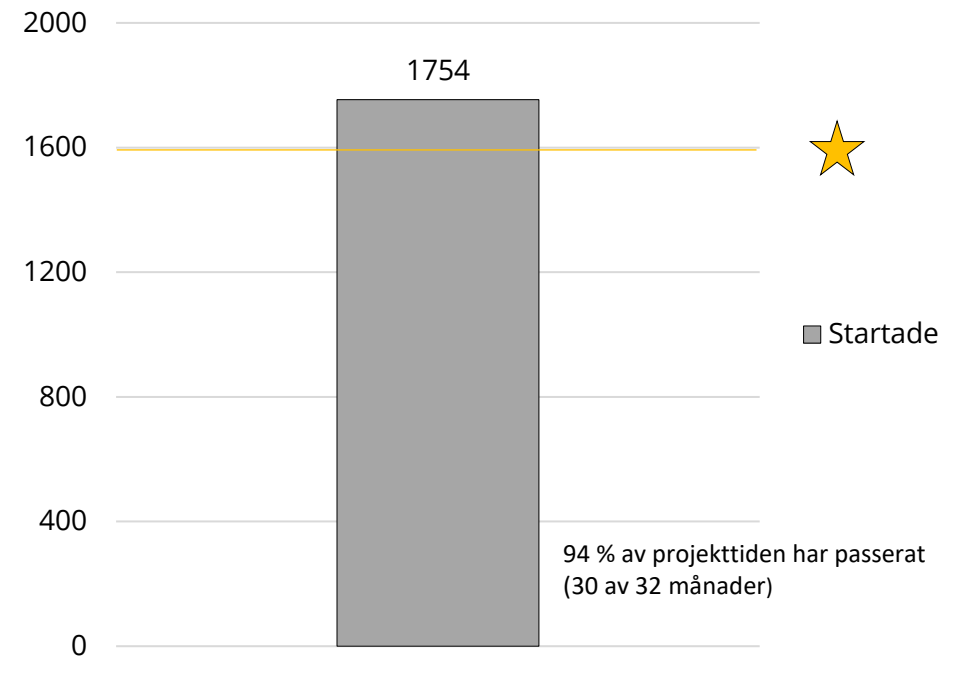
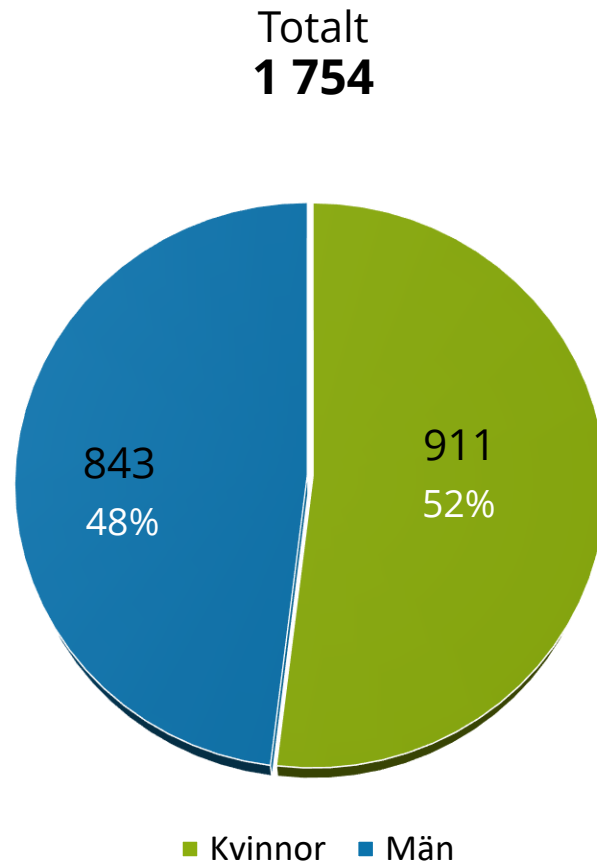
LUMENA+

Medfinansieras av
Europeiska unionen

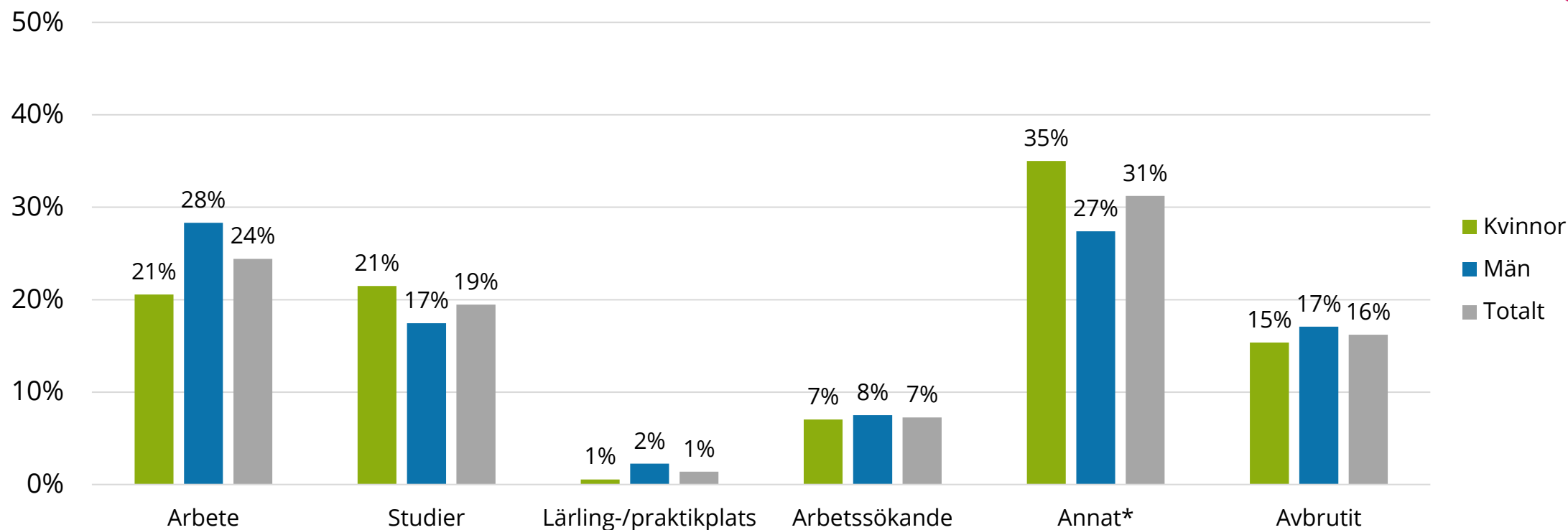
Hur många personer har deltagit i Lumena?

Antal startade deltagare totalt. Lumena regionalt t.o.m. okt 2025

Vart tar våra deltagare vägen sedan?

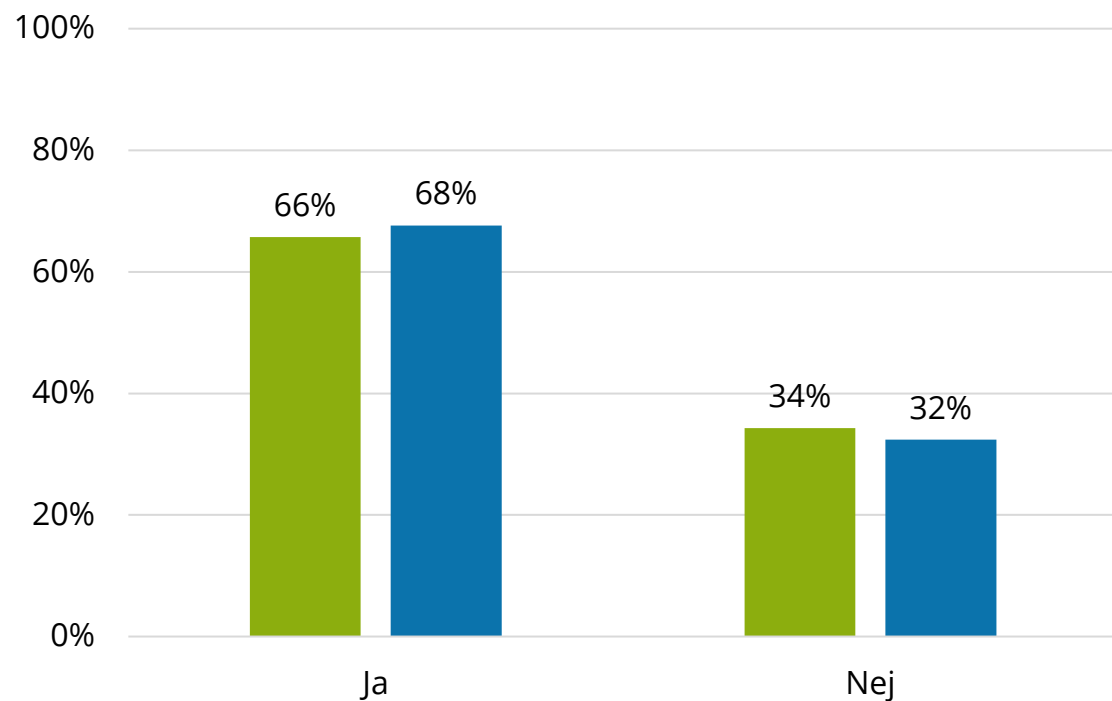
Andel deltagare per avslutsorsak. Lumena regionalt t.o.m. okt 2025

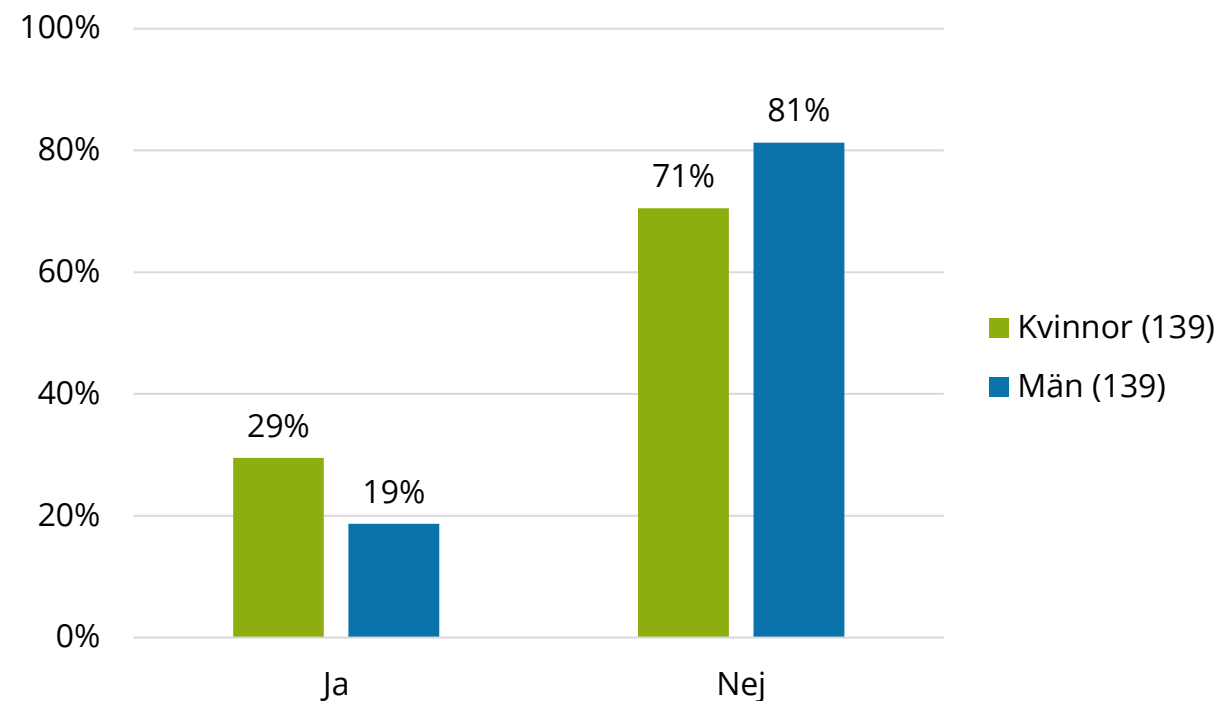
*Ex. förstärkta samarbetet, fortsatt rehabilitering, sjukskrivning, medicinsk vård

Provat på arbete eller studier

Andel av deltagarna som besvarat avslutsenkäten som uppgett att de har varit ute på en arbetsplats eller studerat under projektiden

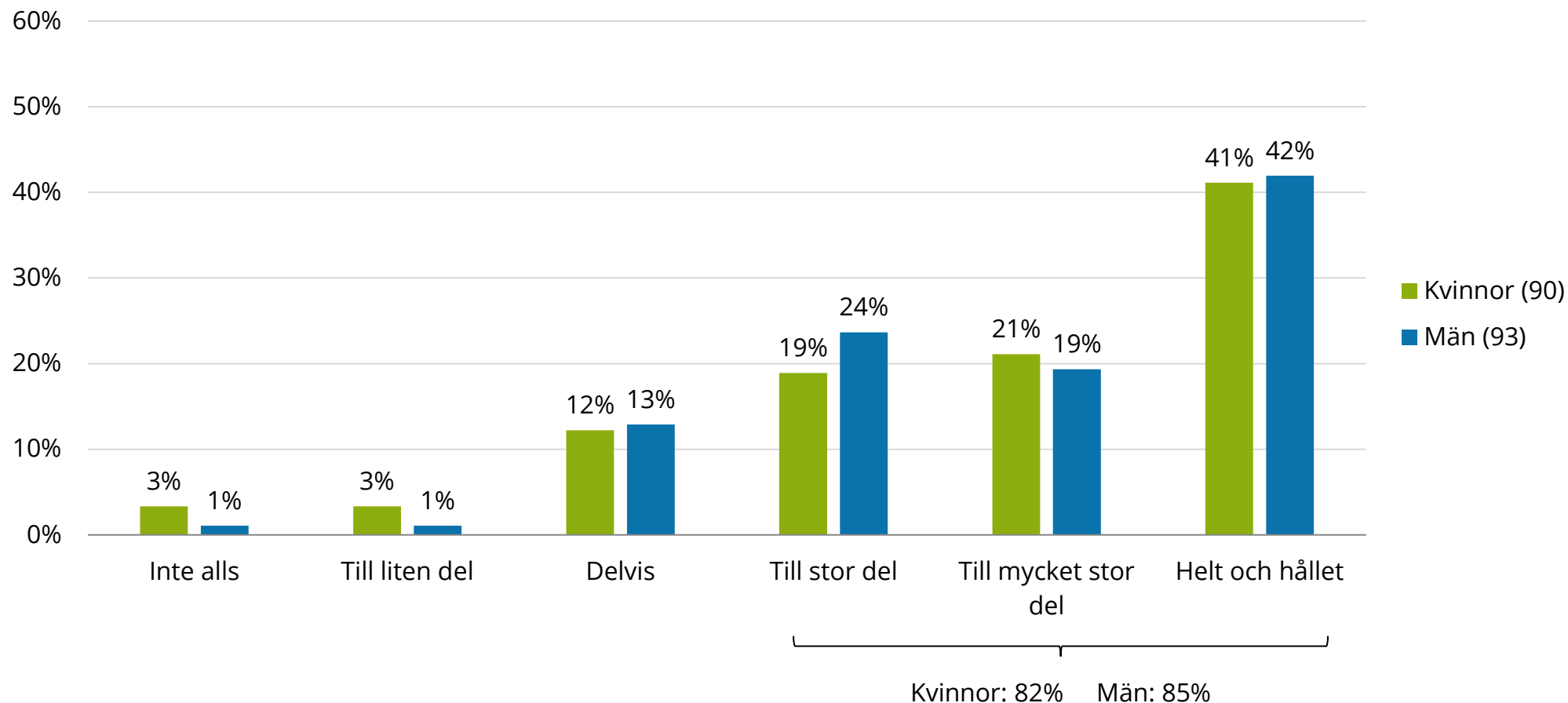
Arbete

Studier

Anpassningar på arbetsplatsen

Har du fått det stöd eller de anpassningar som du behövt på den senaste arbetsplatsen?

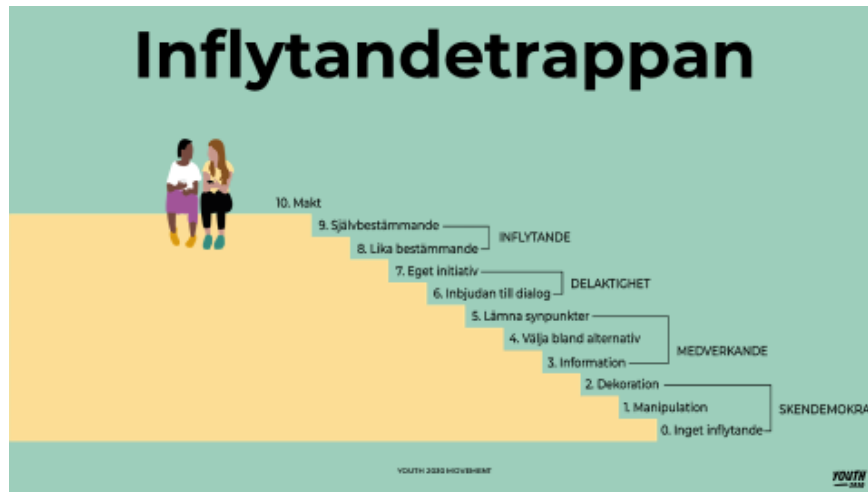
Ställt frågor om våld
till våra deltagare

Samlat in jämlikhetsdata
för att synliggöra
diskriminerande strukturer

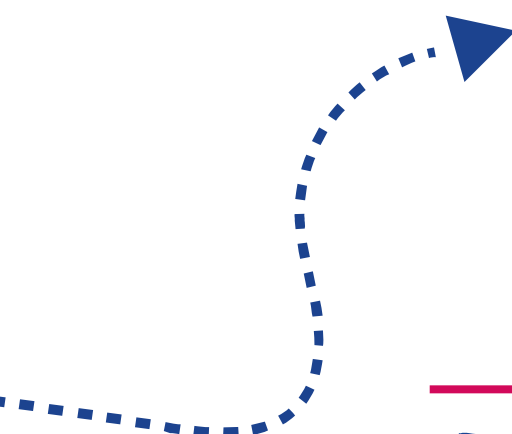
Skapat forum för regionalt
utvecklingsarbete genom
utvecklingsgrupper;
arbetsgivarsamverkan,
deltagarinkludering, mänskliga
rättigheter, uppsökande verksamhet

Arbetat med att stärka
inflytande från våra deltagare

Samlat in och synliggjort
brister i samverkan

Deltagarinflytande!

- Ambassadörskap
- Berättelser - skrift & film
- Deltagare inbjudna i olika styrforum
- Modell för deltagarinkludering

Ca 140
utbetalda
deltagararvode
n

Teman som ofta lyfts av deltagare

- Skola & utbildning
- Politik & samhälle
- Psykisk ohälsa
- Jobb & arbetsmarknad
- Mobbning & utanförskap

Samverkan med lärosäten

Uppsökande arbete. Ulla Karin Schön, professor i Socialt arbete samt Joakim Tranquist, utvärderare:

Studie om hur ett uppsökande arbete sker för att nå personer som står långt ifrån arbete eller studier.

Samverkan. Alexandru Panican, professor i Socialt arbete samt Renate Minas, professor i Socialt arbete:

Studien vill bidra med fördjupad kunskap om hur arbetet med att inkludera personer med långvarigt ekonomiskt bistånd eller som står långt från arbetsmarknaden, fungerar.

Metod. Johanna Gustafsson; doktor i handikappvetenskap och universitetslektor

Vad påverkar förutsättningarna att arbeta metodtroget med Supported Employment. Vad som upplevs vara främjande och hindrande faktorer?

Lärande. Jon Ohlsson, professor i pedagogik

Vilka faktorer spelar roll för att kompetensutvecklingsinsatser ska upplevas värdefulla, och kan omsättas i det dagliga arbetet?

Pilot om jämlikhetsdata, Tobias Hübinette, docent i interkulturell pedagogik

Jämlikhetsdata- ett verktyg för att motverka diskriminering

Tobias Hübinette, docent i interkulturell pedagogik

- Syfte att testa *en modell för jämlikhetsdata* som omfattar alla diskrimineringsgrunder.

Vad kan vi se?

- 73% uppger någon form av funktionsnedsättning.
- 24% har utomeuropeisk bakgrund
- 37% av deltagarna uppger att de blivit diskriminerade

Framåtblick

- Jämlikhetsdata är ett **efterfrågat och fungerande verktyg** som synliggör ojämlikheter och stärker deltagarnas röst.
- Verktuget har potential att bli ett **strategiskt underlag för verksamhetens inkluderingsarbete**.

Samordningsförbundets roll i uppsökande arbete

Att nå dem som står längst ifrån stöd

Arbetsättet handlar om att nå ut till unga och skapa förtroende och därefter lämna över till en annan myndighet. Det är ett tvärprofessionellt arbete som sker i samverkan.

De 5 nyckelfaktorerna

1

Organisation & metodstöd

- Ledarskap och uppföljning
- Mandat och resurser
- Samordning med mottagarverksamheten

2

Tydlig målgrupp

Vilka ska nås och varför?

3

Tydligt motiv

- Vad ska uppsökandet leda till?
- Vem tar vid efteråt?

4

Målgruppsanpassning

- Närvaro i rätt miljö
- En förtroendeperson som vägleder

5

Enlighetligt erbjudande

Inför fortsatt arbete

TRANQUIST
UTVÄRDERING

Uppsök bör ses som **ett strategiskt arbetssätt** snarare än en enskild metod, där målet är att nå individer i behov och underlätta deras inträde i relevanta verksamheter.

1. **En organisation med samordning, metodstöd och resurser.**
2. **Tydlig målgrupp.**
3. **Tydligt motiv för arbetet – mål och mottagare.**
4. **Målgruppsanpassning.**
5. **Ett enhetligt men flexibelt erbjudande.**

Att erbjuda insatser till personer som står långt ifrån arbete och studier

Renate Minas, professor i socialt arbete och Alexandru Panican, professor i socialt arbete

Slutsatser

- **En gemensam begreppsapparat behövs**- En gemensam förståelse av centrala begrepp kan bidra till att inga grupper faller mellan stolarna. Den underlättar dessutom samverkan och gör den mer transparent.
- **Kunskap och arbetssätt** - Arbetet bör bygga på en resursaktiveringsmodell, där utbildning och insatser leder till den kompetens som faktiskt efterfrågas, snarare än att enbart utgå från de insatser som råkar finnas tillgängliga i den egna kommunen.
- **Förutsättningar för fungerande samverkan**
I studien framkommer stora samverkansutmaningar. För att samverkan ska lyckas krävs att alla inblandade aktörer arbetar mot samma mål och har en gemensam strategi för hur de ska nå dit. Här har Finsam en särskilt viktig roll.

Projektverksamheten har ofta fungerat som en innovationsmiljö för att pröva nya metoder och arbetssätt, men utan en förvaltande struktur riskerar resultaten att försvinna när projektiden tar slut.

"Samordningsförbunden har en unik potential att fungera som det långsiktiga organisatoriska minnet i välfärdssystemet – där kunskap, erfarenheter och arbetssätt från tidsbegränsade satsningar kan bevaras, delas och byggas vidare på."

LUMENA+

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Supported Employment- möjligheter och hinder för ett framgångsrikt arbetssätt

Johanna Gustafsson, doktor i handikappvetenskap och universitetslektor

Syfte att undersöka vilka organisatoriska och strukturella faktorer som främjar eller hindrar metodtroget SE arbete

Hinder

- Otillräckliga organisatoriska förutsättningar
- Variationer i metodkunskap

Främjande faktorer

- Klara roller och uppdrag för SE handledaren
- Ett arbetssätt där handledaren fungerar som mäklare, guide och problemlösare gentemot arbetsgivaren
- Närvaro på arbetsplatsen och tät dialog

Läs mer...

Rapporter - LumenaConecto

Hen ska känna, tänka och höra
Våra deltagares röster, att de känne
att vårt budskap kommer från de
som deltar i projekten och att de
känner att vi tillsammans gör detta

LUMENA

(ETT INKLUDERANDE
PROJEKT)

Vi skapar ett samarbete
baserat på inspiration,
nyskapande och ödmjukhet

...som plockar upp alla som behöver

Hjälper till med stegen
för att komma över trösklar

Smidig steg som leder
till trätapparna via ljuva toner

Tillgängliga möjligheter
för alla och personcentrerat stöd

Vi arbetar HÄRT
och tar STORA steg framåt
för att nå målen med
nyfikenhet, detaljer
och känsla

SHINE LIKE A DIAMOND

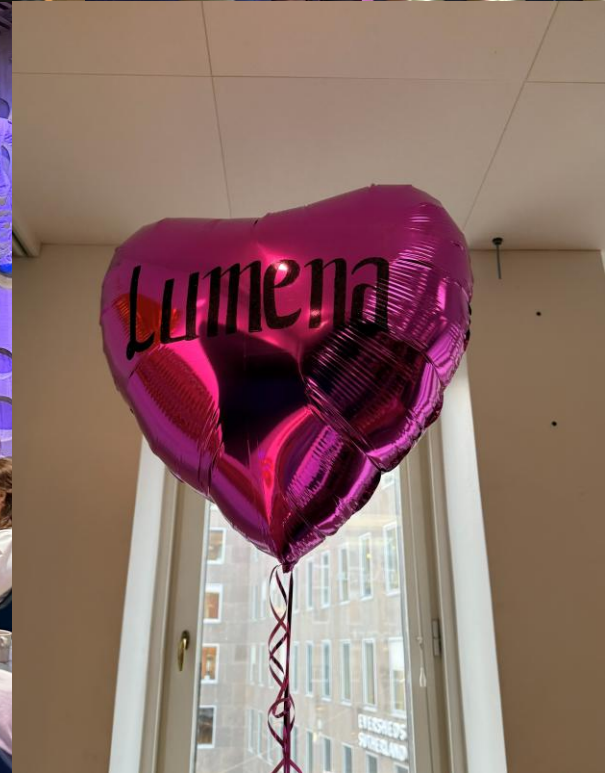
...da individen

Värdefulla
som diamanter

PÅVERKAN!
UTBILDNING,
NYFIKENHET
KUNSKAP

LUMENA

Kompetensarena Stockholm

Samverkan för stärkt regional
kompetensförsörjning

Utmaningar kompetensförsörjning

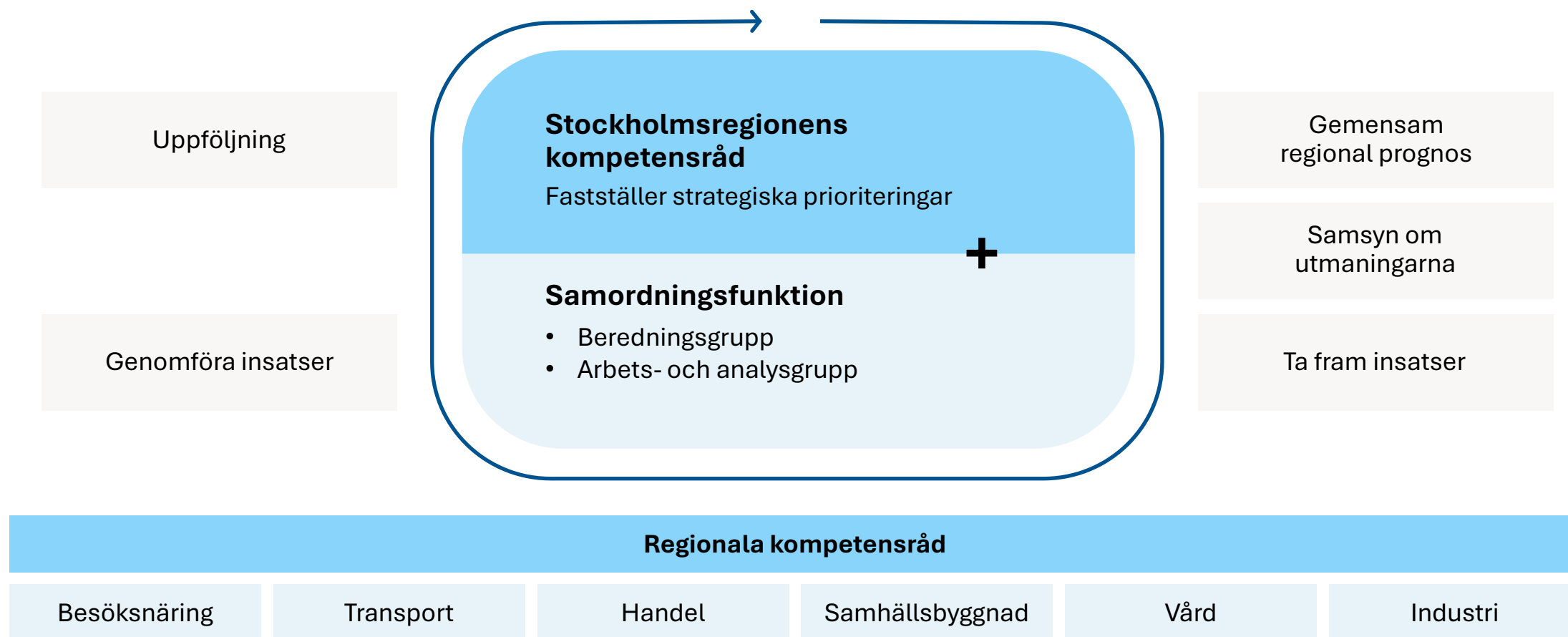
- Fler än 90 000 personer är arbetslösa, varav drygt 20 000 mer än två år
- 40 % av länets företag efterfrågar personal med yrkesutbildning på gymnasienivå. Idag studerar 22 % av länets gymnasieelever på ett yrkesprogram.
- Stockholmsföretagen uppger att fler än vart femte rekryteringsförsök misslyckas helt.
- 81% av internationell arbetskraft/talanger lämnar Stockholm inom ett år om inte medföljande partner hittar ett jobb.

Kompetensarena Stockholm

- Gemensam samverkansarena för att säkra Stockholmsregionens kompetensförsörjning
- Skapar samsyn, riktning och samordnade insatser för långsiktig strategisk kompetensförsörjning
- Många aktörer med olika ansvar
 - ingen kan ensam lösa utmaningen
- Startade 2021 med ett 70-tal aktörer involverade
- Tre fokusområden;
 - Fler elever på yrkesinriktade utbildningar
 - Minska andelen långtidsarbetslösa
 - Attrahera och behålla internationell kompetens och kvalificerad arbetskraft

Översikt Kompetensarena Stockholm

Stockholmsregionens kompetensråd

- Fastställer strategiska prioriteringar för Stockholmsregionens kompetensförsörjning
- Leds av Region Stockholms finansregionråd
- Representanter för politik, arbetsmarknadens parter, myndigheter och akademi
- Avsiktsförklaring reglerar arbetet
- Handlingsplan säkerställer fokus

[Avisktsförklaring SRKR](#)

[Handlingsplan för Kompetensarena Stockholm - Region Stockholm](#)

Regionala kompetensråd

- Samhällsbyggnadssektorn
- Handelsbranschen
- Transportbranschen
- Besöksnäringen
- Vård och omsorg
- Industri och teknik

Fokus på attraktion till bransch,
anställningsbarhet och kvalitet i
utbildningar.

Urval av Insatser och resultat kopplat till fokusområden i kompetensarenan

- **ESF-projekt: Underlätta för arbetsgivare att anställa långtidsarbetslösa**
 - Förstudie under 2025, ansökan om större deltagarprojekt nu inskickad till ESF-rådet
- **Work in Sweden-projekt: Stärka företagens förmåga att rekrytera internationell kompetens**
 - Pågick juni 2025- juni 2026 med resultat att en verktygslåda för SMF är lanserad på Region Stockholms webb
- **Etablering av Teknikcollege 2025/2026**
 - Deltagande kommuner i nuläget; Huddinge, Haninge, Järfälla och Södertälje
- **Bazaren 12-13 februari 2026**
 - Ca 12000 besökare där 5,3 % fick jobb direkt på plats, 38 % hittade jobb att söka, 25 % hittade utbildning, 15 % vill starta eget och fick rådgivning
- **Yrkes-SM 4-6 maj 2026**
 - Ca 32000 besökare som testade på 80 yrken och yrkestävlingar i över 40 yrken. Ett historiskt rekord! 68% av länets elever i åk 7-8 mer positiva till yrkesprogram efter SM, 73% av tjejerna var mer positiva och 71% av tjejerna uppgav att de blivit ”mer eller mycket mer positiva” – en tydlig ökning från tidigare år
- **Analys**
 - Regelbundna kartläggningar och analyser av läget på arbetsmarknaden och kompetensbehovet i Stockholmsregionen

Förstudiens upplägg och genomförande

januari - mars

3 x WS

april - juni

Konferens 1

augusti - december Konferens 2

Nulägesanalys

Lösningsfas

Piloter

Ca 50 intervjuer med:

- 9 Kommuner
- Arbetsförmedlingen
- Stockholmskraften (ESF)
- 17 Arbetsgivare
- 6 Branscher
- 3 Ideella organisationer

Arbetsgrupper:

- Stora arbetsgivare
- Operativt arbetsgivararbete
- Arbetsmarknads kunskap
- Förbereda deltagare
- Branscherbjudande
- Samordnade leveranser

Testa ett antal av
lösningsförslagen i en
avgränsad miljö

- Besöksnäringen
- Omsorgsbranschen

Här är vi nu!

Resultat i form av insikter

Använda förstudien som
underlag för en ev. ansökan om
ett genomförande- projekt 2026

Olika verksamhetslogiker skapar utmaningar på flera områden

Offentliga aktörer (OA)

Offentliga aktörer (OA)

- 26 Kommuner
- 8 Arbetsförmedlingar
- Projekt
- Samordningsförbund
- M fl.

Långtidsarbetslösa i länet:

Totalt 40 000 personer
Ca 20 000 >24mån

Metoder:

- evidensbaserade arbetssätt
- IPS,
 - BIP,
 - Supported Employment

Behov av:

- *arbetsträningsplatser*
- *yrkespraktik*
- *anställningsmöjligheter*

Agerar:

- *Enskilda Individers behov generar aktiviteter mot AG*
- *Verkar ofta i närområdet*
- *Varierande skicklighet i kontakterna med AG*
- *Upplever motstånd hos AG*
- *Undviker stora AG*
- *Svårt att få till samarbeten med AG i de centrala delarna av länet*

Arbetsgivare (AG)

Behov av:

- *Kompetens*
- *Ekonomi*
- *Inkludering*
(många vill hjälpa till)
- *Tydliga kontaktvägar*
- *Skapa nyttor*
- *Minska risker*

Upplever OA som:

- *Ad Hoc-drivna*
- *Fragmenterade*
- *Svåröverskådliga*
- *Kort framförhållning*
- *Begränsad kunskap*
Om AG's verksamhet
- *Fokus på individ och insats*
- *Mindre fokus på yrkesutveckling och anställningsbarhet*

Arbetsgivare (AG)

- Privata
- Offentliga

Länets arbetsmarknad:

Totalt 1 300 000
sysselsatta

Metoder:

- Traditionell rekrytering
- Kontaktnät
- Bemanningsaktörer

Tankegångar för en projektansökan A2

Utvalda branscher med efterfrågan av ingångsyrlen

Besöksbranschen/VISITA
- Behov ca. 9500 individer/år

Omsorgsbranschen
- Behov ca 2-3000 individer/år

Servicebranschen
- Behov > 1000 individer/år
(egen uppskattning)

Yrken som går att lära sig på plats Komplement till yrkesutbildningar

- (Vårdbiträde)
- Personlig assistent
- Köksbiträde
- Hotellstäd
- Frukostvärd
- Servering
- Lokalvård
- FM

Syfte: Skala upp och skapa kvantitativa effekter på långtidsarbetslösheten

Långtidsarbetslösa

Utbud 40 000 > 12 mån

Utbud 20 000 > 24 mån

- Arbetsförmedlingens SMS-team
- Länets kommuner
- Samordningsförbund
- Lumena?

- Evidensbaserade metoder
- Förbereda individ inför praktik
- Mall för yrkesprogression
- Uppföljning mot anställningsbarhet

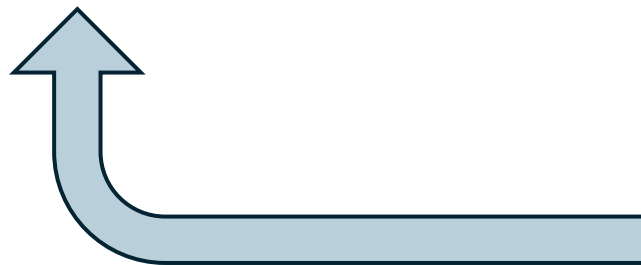
- Arbetsmarknadskunskap
- Yrkeskunskap
- Arbetsgivararbete

A1?

Regional samordning

Kompetensarena Stockholm KAS

- Branscher/Komptensråd
- Stora arbetsgivare
- Gemensam process
- Regional överenskommelse
- Kvalitetssäkring
- En väg in för stora AG

Huvudspår mot undersköterska inom vård och omsorg

(alternativt spår mot vårdbiträde eller personlig assistent)

Arbetslösa Ex.

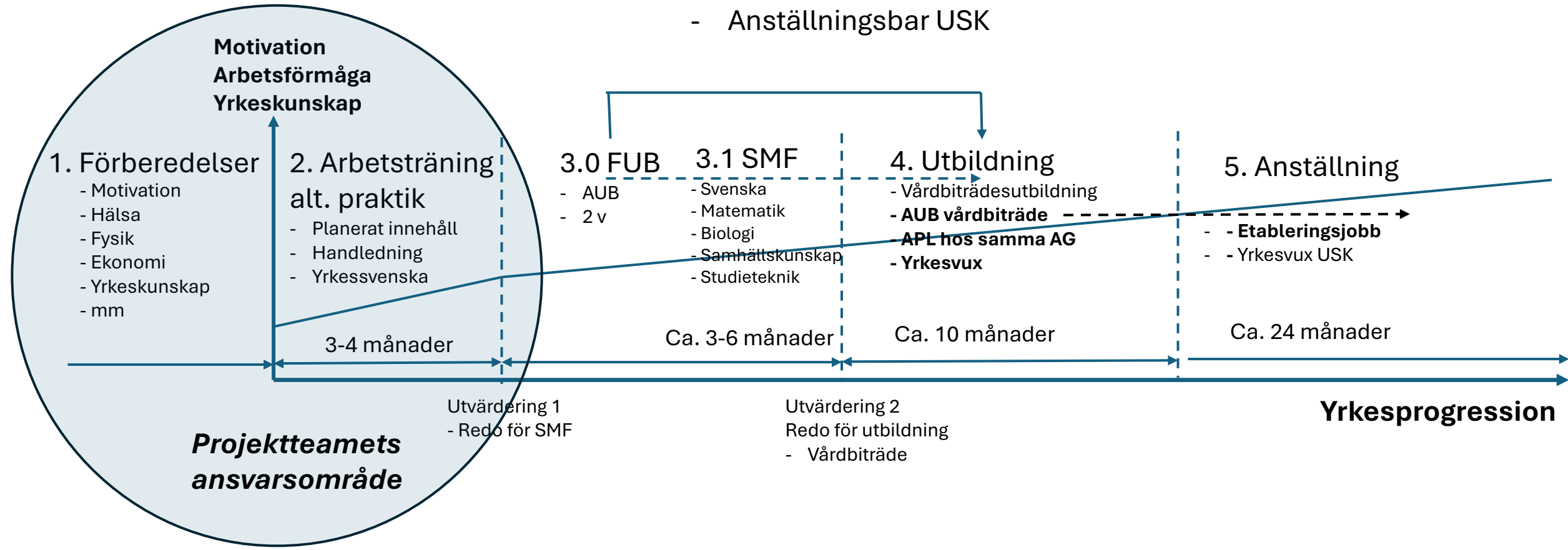
AF SMS-team
Stockholms stad
Kommuner
Lumena+

Arbetsgivare Ex.

Privata omsorgsföretag
Stockholms stad
Kommuner som arbetsgivare

Investering och återkastning för arbetsgivare

- Inledande praktikperiod (APR) med handledning
- Projektteamet stöder arbetssökande och arbetsgivare under APR
- APL-period på samma arbetsplats (sökande kan bidra till arbetet)
- 24 månaders Etableringsjobb (ca 8000.-/mån för arbetsgivare)
- Arbetsgivare behöver ge utrymme för komvux-studier till USK.
- Anställningsbar USK

Målgrupper, logiska modeller och utvärdering

Gun Johansson, Epidemiolog, Med.Dr
Centrum för arbets- och miljömedicin

Det här är Centrum för arbets- och miljömedicin (CAMM)

CAMM är ett kunskapscentrum inom Region Stockholm. Vårt uppdrag är att arbeta för en jämlik och förbättrad folkhälsa genom att identifiera, bedöma och förebygga hälsorisker i **arbetsmiljön** och **omgivningsmiljön**.

CAMM:s verksamhet i korta drag

Kartläggning

Kunskapssammanställning

Kunskapsspridning & implementeringsstöd

Risker med störst sjukdomsbörda idag

- Omgivningsbuller
- Luftföroreningar
- Otrygga anställningar
- Låg kontroll/Job strain
- Arbetsolyckor
- Fysiskt belastande arbete
- Obalans ansträngning-belöning
- Damm i arbetet

Risker och områden som bedöms växa mest i betydelse på 10 år

- Barn och ungas närmiljö
- Klimatförändringar
- Trångboddhet
- Arbetslivskriminalitet
- Buller
- Otrygga anställningar
- Utanförskapsmiljöer
- Tungt fysiskt arbete hos äldre

Målgrupp för samordningsförbundens arbete

Personer som på grund av ett eller flera hinder har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden och behöver samordnat stöd för att komma närmare arbete eller studier

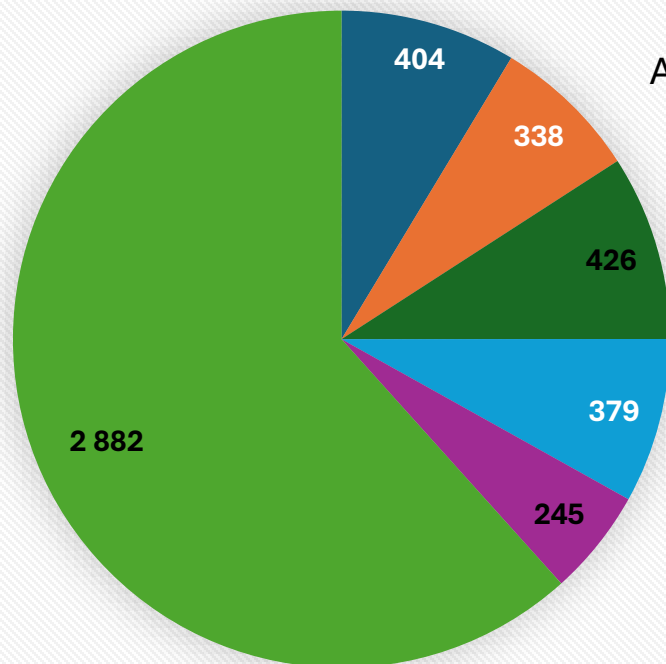
Målgruppens storlek

Svårt att uppskatta förekomst av gruppens storlek då de:

- 1) finns i olika databaser kopplat till typ av försörjning (FK, AF, kommuner)
- 2) Information om försörjning saknas i myndighetsregister

SUVS-samordningsförbund arbetar på att ta fram en modell för att definiera och beskriva samverkanspopulationen

Målgrupper för samordningsförbunden =samverkanspopulation enl. SUVS

Antal i SUVS 2025

Totalt: 4674

- Uppbär ekonomiskt bistånd och är Arbetslös/saknar etableringsersättning
- Uppbär ekonomiskt bistånd och är Sjukskriven med läkarintyg
- Unga med aktivitetsersättning exkl. förlängd skolgång
- Långtidssjukskrivna som är arbetslösa
- Unga långtidsarbetslösa 16-24 år (mer än 6 månader) **
- Långtidsarbetslösa 25-65 år (mer än 12 månader)

Uppskattad befolkning i
Upplands-Väsby, Sollentuna och
Sigtuna

Total befolkning är ca **119 500**

**3,9 % kan i dessa kommuner
sägas stå långt ifrån
arbetsmarknaden**

**3,9 % av befolkningen i
Stockholms län (ca 2,5
miljoner) =97 000**

Min roll som utvärderare i Lumena+?

Om logiska modeller och förändringsteori

Lumena+ – tillämpad logisk modell/förändringsteori

Visar hur Supported Employment (SE) och Case Management (CM) förväntas bidra till arbete eller studier och en hållbar etablering för personer som står långt från arbetsmarknaden.

Tack för att ni lyssnat!

Länk till CAMMs webb och nyhetsbrev

[Centrum för arbets- och miljömedicin](#)

[Nyhetsbrev](#)

